

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

סדר זרעים | מסכת שבת, דפים ט"ז-כ"ב
 ברשת ויקרא | כ"ו באדר- ג' בניסן (22-28 למרץ)

דף ט"ז: טומאת כלים

כלי הנוגע בדבר טמא, כגון מת, נהיה טמא. היום, שאין בית המקדש, ואין פרה אדומה, כולם טמאים, ואין אפשרות להיטהר. אך בתקופת בית המקדש, מיהרו להוציא כלים מבית של חולה שעמד למות, כדי שהכלים לא יהיו טמאים. בסוגיה זו לומדים על הבדלים אחדים בין כלים רגילים לבין כלי חרס. המשנה אומרת, כי כל הכלים נטמאים, כאשר הדבר הטמא נוגע בהם בין בחוץ, בין בפנים. שונה הוא דינם של כלי חרס - רק אם הטומאה נכנסה לתוכם (= "באירם") הם טמאים, אולם, אם הטומאה נגעה בהם מבחוץ, הם אינם נטמאים. יש עוד שינויים בין כלי חרס לשאר הכלים, והחשוב שבהם הוא, שכלי חרס שנטמא אין לו תקנה, רק אם ישברוהו הוא יטהר. לעומת זאת, את יתר סוגי הכלים שנטמאו, טובלים במקוה טהרה והם נטהרים.

דף י"ז: טומאה באוהל

חפץ טהור הנוגע בחפץ טמא - נטמא. חפץ טהור הנמצא באותו בית עם חפץ טמא, אינו נטמא. שונה הוא דינו של המת. מת הנמצא בבית, מטמא את כל האנשים ואת הכלים הנמצאים בבית, ואפילו אינו נוגע בהם. מי שנטמא, אינו רשאי להיכנס לבית המקדש ולאכול בשר קורבנות. גם אם המת נמצא ברחוב ולא בבית, ויש מעליו קרש ברוחב טפח (כעשרה סנטימטר), הרי כל העובר תחת הקרש נטמא בטומאת המת, כי טומאת המת מתפשטת תחת הקרש, וכל מה שנמצא תחת הקרש נטמא.

דף י"ח: הנחת סיר לא מבושל על האש

אחת המלאכות האסורות בשבת היא "מבשל" - אסור לבשל בשבת. לכן, אסור בשבת להניח על האש סיר ובו אוכל לא מבושל. אולם המניח את הסיר בערב שבת, לפני כניסת השבת (ואפילו סמוך לשבת ממש), כדי שהאוכל יתבשל בשבת, אינו עובר על איסור "מבשל", מפני שאת הפעולה של הנחת הסיר על האש, הוא עשה בערב שבת ולא בשבת. הגמרא מוסיפה ואומרת, שאף על פי שזמן התורה אין איסור בדבר, חכמים תיקנו שלא לעשות כן, מפני שחכמים חששו, שיצאו לאכול בליל שבת מהמאכל שבסיר, וכאשר יראו שאינו מבושל דיו, יגבירו בליל שבת את האש, כדי שהאוכל יתבשל, והעושה כן עובר על איסור "מבשל", מפני שהוא מרז את הבישול.

מן התלמוד
 סדר מועד,
 מסכת שבת, דף כ"א

"שכשנכנסו יוונים להיכל טמאו כל השמנים שבהיכל, וכשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחום בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן שהיה מונח בחותמו של כהן גדול, ולא היה בו אלא להדליק יום אחד, נעשה בו נס והדליקו ממנו שמונה ימים"

מסאבא - טמא
 דכיא - טהור

הסבר: התלמוד מספר על הנס שנעשה בזמן המכבים ושבעקבותיו נקבע חג החנוכה.

על המפה

קניגסברג-קלינינגרד (היהודים בקניגסברג)

קלינינגרד, שבעבר נקראה קניגסברג, היא עיר נמל ברוסיה. היא נוסדה בשנת 1255 והפכה לבירת פרוסיה. בסוף המאה ה-17 החלו להתיישב בה יהודים, והעיר הפכה למרכז השכלה יהודי חשוב. כמו כן, פעל בעיר בית דפוס יהודי בו נדפסו ספרים חשובים רבים. לפני השואה חיו בקניגסברג כ-4,000 יהודים. רובם נרצחו בשואה, והנשארים גורשו מן העיר לאחר שנכבשה בידי הסובייטים וסופחה לברית המועצות. בליל הבדולח שרפו הגרמנים את חמשת בתי הכנסת בעיר. בין תושביה היהודים המפורסמים של העיר היו משה יואל סלזמן מייסד פ"ת, רבי ישראל סלנטר, מייסד תנועת המוסר, הסופרת והמשוררת לאה גולדברג ועוד.

(Wikipedia) קניגסברג-קלינינגרד

★ | מן ההסטוריה

עליית הקומוניזם

"קומוניזם" - זו אידיאולוגיה פוליטית חברתית וכלכלית לפיה כל הרכוש במדינה אמור להיות בבעלות משותפת, כאשר הוא מחולק בצורה שוויונית בין כולם. למרות הכוונה הטובה, בפועל הוביל הקומוניזם לשלטון דיקטטורי אכזרי ולעוולות קשות. בשנת 1917 התרחשה ברוסיה המהפכה הבולשביקית, ששמה קץ לשלטון הצארים והעלתה לשלטון את המהפכנים שהנהיגו במדינה משטר קומוניסטי. השלטון הקומוניסטי החריס את הקרקעות, המפעלים ואמצעי הייצור מידי בעליהם והעביר אותם לרשות המדינה, ובעקבות זאת סבלו רבים מעוני ורעב. במדינות אחרות התעוררה התנגדות לקומוניזם. אביה של לאה גולדברג, אברהם, סבל עינויים מידי חיילים ליטאיים שהאשימו אותו בקומוניזם, וכתוצאה מכך סבל מאוד.

הפטיש והמגל, הוא סמל אוניברסלי של ארגונים קומוניסטים. בדגל ברית המועצות הופיע תחת כוכב אדום שסימל את המפלגה הקומוניסטית (Wikipedia)

מתפללים

לפניכם אירוע שעורר דיון משפחתי סוער -

אימא שלחה את דני בן ה-10 למכולת לקנות חבילת ופלים. דני לקח את חבילת הוופלים מהמדף, ואז היא נפלה מידי ודני הרגיש ושמע שהוופלים בחבילה נשברו. הוא החזיר את החבילה הזו למדף ולקח חבילה אחרת, וכשהגיע הביתה סיפר על כך לבני המשפחה. הסיפור עורר דיון משפחתי.

מצד שני:

טענו אחרים מבני המשפחה שזה יכול לקרות לכל אחד, ושבעל המכולת לקח את זה בחשבון, ושעוד שלא משלמים בקופה זה לא נקרא שהוופלים כבר נקנו, ולכן לא מחובתו של דני לקנות דווקא את החבילה הזו או לדווח עליה.

מצד אחד:

חלק מבני המשפחה טענו שהיה אסור לו להחזיר את הוופלים השבורים למדף. מכיוון שהוא שבר הוא צריך לשאת בתוצאות ובהוצאות, וזה לא הוגן שמישהו אחר יקנה מבלי לדעת חבילה של ופלים שבורים.

...ואיך? ע'תכס?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה והתפללתם עליה אתם מוזמנים לשתף אותנו ואולי היא תתפרסם אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים

מי אני?

- א. משורת וסופרת ידועה, שנולדה ב-1911 בעיר קניגסברג. הייתה גם מתרגמת, מבקרת ציירת וחוקרת ספרות, עיתונאית ומבקרת תרבות.
- ב. זכתה בפרס ישראל לספרות.
- ג. פרופסור לספרות כללית והשוואתית באוניברסיטה העברית בירושלים.
- ד. כתבה עבור העיתונים "במחנה", "דבר", "על המשמר" ו"משמר לילדים".

חמד של מושג

מינהל החינוך הדתי הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

"ואהבת לרעך כמוך"

מצוות עשה: הענקת יחס חיובי ואהבה לזולת.
המקור הוא בפסוק: **"ואהבת לרעך כמוך, אני ה' (ויקרא).** מצווה זו מרכזית מאוד בעבודת ה' ובחיי האדם, ועל כן רבי עקיבא אמר: **"ואהבת לרעך כמוך - זה כלל גדול בתורה"**. מצוה זו כוללת את הפרטים שבקשר שבין אדם לחברו, לגלות לזולת יחס חיובי, לעזור לאחר, לאהוב אותו ולפעול למענו, ושלא לפגוע בזולת, לא להזיק ולהציק לו, ושלא לנטור ולא לנקום. גם מצוות צדקה, גמילות חסד, ביקור חולים וכדומה, יסודן במצוות "ואהבת לרעך".
מקור: קיצור שולחן ערוך, מקור חיים, פרק נ"ה.

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934	2883	2448	2448	2238	1948	0	
התלמוד חתימת 495	רבי יהודה הנושיא	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	הקמת ביהמ"ק ה-2	חורבן ביהמ"ק ה-1	חונת ביהמ"ק ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	מתן תורה	אפרים ומנשה יציאת מצרים	בניי במצרים	אברהם אבינו	בריאת העולם

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

- 1 מי הדמות בציור?
- 2 אילו ספרים מפורסמים היא כתבה?
- 3 באיזה פרס היא זכתה?
- 4 על איזה שטר מופיע הדיוקן שלה?

ינה זזזזזזזזזזזזזזזזזזזזזז
 זזזזזזזזזזזזזזזזזזזזזז
 זזזזזזזזזזזזזזזזזזזזזז

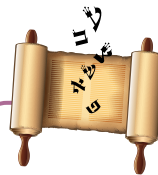

מי אני?

א. אחד מספריה המפורסמים של לאה גולדברג.
 ב. מסופר בו על בית בו גרים תרנגולות, חתולה, קוקייה וסנאית.
 ג. הסיפור מלמד על חשיבות השלום ועין טובה.
 ד. בספר יש גם סיפור על אב ובתו, ועל שלושה אגוזים.

לאהבת כל מי שש

5780 ה'תש"פ	5778 ה'תשע"ח	5727 ה'תשכ"ז	5708 ה'תש"ח	5707 ה'תש"ז	5699 ה'תרצ"ט	5657 ה'תר"ץ	5323 ה'רמ"ח	5260	5258	4900	4800	4650	4260
2019 שנת סיום הש"ס ללומי הדף היומי	2017 70 שנה למדינה	1969 הרב אריה לוי	1948 הקמת המדינה	1947 מלחמת העצמאות	1939 שואה	1897 הרצל	רבי יוסף קארו	1500 העת החדשה	1492 גירוש ספרד	הרמב"ם	רשיי	רבי טעדיה גאון	510 ימי הביניים תקופת הראשונים

דבר תורה

אחד מסוגי הקורבנות המוזכר בפרשתינו נקרא **קורבן "שלמים"**, אשר עניינו בכך **שחלקו עולה על המזבח כקורבן לה' וחלקו מופרש לבעליו ולכהנים שאוכלים אותו** בקדושה בירושלים.

מה משמעות השם "שלמים" ומדוע דווקא קורבן זה נקרא כך ולא קורבנות אחרים?

בתוך המילה "שלמים", מסתתרת המילה "שלום", שכן קורבן זה עושה שלום בין ישראל לאביהם שבשמים.

חלוקת הקורבן לאדם ולבוראו מלמדת כי **השלמות** האמיתית נעשית דווקא בשותפות שבינינו לבין אבינו שבשמים. דווקא שילוב זה שבין העליונים לתחתונים - חלקו לה' וחלקו לבעלים - מביא את השלמות, מוביל אל השלום.

דף י"ט: כבוד השבת

חכמי התלמוד קבעו הלכות ומנהגים שונים שמטרתם לכבד את השבת. מטרתם בקביעת המנהגים וההלכות הללו הייתה שיהודים יכבדו את השבת, יעריכו את מנוחת הנפש והגוף, וינצלו את השבת לזמן איכות משפחתי, לחוויה רוחנית, ללימוד, ולהנאה. מתוך התפיסה הזו ביקשו חז"ל לקבוע הלכות שיסייעו בידי האדם והמשפחה להיערך כראוי לקראת השבת כבר במהלך ימי השבוע, להתכונן לשבת, ולתכנן היטב את כל ההכנות לקראת השבת כך שהשבת עצמה תהיה מקור לברכה ולחוויה רוחנית ומשפחתית.

דף כ': הדלקת מדורה בערב שבת

המדליק מדורה בערב שבת כדי שתבער בשבת ותחמם את הבית, צריך לדאוג שהאש תאחז בכל העצים, ואם אינו מצליח לעשות זאת, עליו לכבות את המדורה.

מדוע? כי חכמים חששו, שבשבת קודש הוא יראה שהאש אינה דולקת היטב, והוא יתפיס את האש בעצים שלא נדלקו, ובכך יעבור על איסור "מבעיר".

בית המוקד: בבית המקדש הייתה לשפך שנקראה "בית המוקד", בו בערה מדורה גדולה. הכהנים שהלכו יחפים על רצפת השיש שבבית המקדש, היו מתאספים סביב המדורה כדי להתחמם, והגמרא אומרת, כי מדורה זו מותר להבעיר גם בערב שבת, אף על פי שהיא לא תבער היטב, ואין חוששים שהכהנים יטפלו בשבת במדורה ויבעירו אותה היטב. מדוע אין חוששים? מפני שהכהנים היו צדיקים ויראי שמים, שפוחדים כל העת פן יעשו עברה, ומפני כך אין לחשוש שלא ישימו לב לדברים שהם עושים.

דף כ"א: נרות חנוכה

מצות הדלקת נרות חנוכה קובעת, כי בכל בית יש להדליק נר אחד בכל יום מימי החנוכה. אם רוצים להיות "מהדרין" - כל אחד מבני הבית מדליק נר בעצמו.

המהדרין מן המהדרין, מדליקים נר עבור כל אחד מבני הבית, ובנוסף לכן, כל יום כל אחד מדליק נר נוסף. ביום הראשון נר אחד, ביום השני שני נרות, וכן הלאה. את החנוכיה יש להניח בפתח הבית לכיוון הרחוב. אם פתח הבית אינו לכיוון הרחוב, יש להניח את החנוכיה בחלון.

הגר במקום שבו קימת סכנה לשים את החנוכיה ברחוב, כגון, שיש גזיזים שעלולים להציק לו ולהיטפל אליו, כשיראו שהוא מדליק נרות חנוכה, מניחים את החנוכיה על השולחן ומדליקים את הנרות בבית.

אסור להשתמש לאורם של נרות חנוכה.

המדליק את הנרות והם כבו מידי, קיים את המצוה, ואינו צריך להדליקם שוב.

דף כ"ב: קישוט לסוכה ונרות חנוכה

מי שתלה פרות ימים בסוכה שלו כקישוט, אינו רשאי לקחת אותם ולאכול אותם בימי חג הסוכות, מפני שכעת הם מקשטים את הסוכה שהיא מצוה, ואם הוא יאכל אותם הוא מבזה את מצות הסוכה.

את נרות חנוכה צריך להניח במקום שבו אנשים רואים אותם, ולכן, המניח את נרות חנוכה בגובה של יותר מעשרים אמה (כעשרה מטר), לא קיים את המצוה, מפני שחכמים קבעו, שאדם ההולך ברחוב, אינו שם לב לחנוכיה שנמצאת במקום גבוה כל כך.

אי אפי?

אם תיקחו את פרי ההדר ותערבו אותו בתוך המין תקבלו מושג שקשור לנרות וגם מתחרז עם סנהדרין.

--	--	--	--	--	--

(לדעת רמב"ם)

שאלות השבוע

- מהם ההבדלים האחדים בין כלים רגילים לבין כלי חרס?
- מה ההבדל בהדלקת נרות חנוכה בין "מהדרין" לבין "המהדרין מן המהדרין"?
- מהו "בית המוקד" ומה היתה מתרחש בו ובסביבתו?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לציין את מס' העלון עליו אתם עונים. *בפיקוח רואה חשבון

